

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 5.6.2009
СОМ(2009) 258 окончателен

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

**Годишен доклад на Комисията
относно Гаранционния фонд и неговото управление през 2008 г.**

{SEC(2009) 745}

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Правно основание	3
2.	Състояние на Фонда към 31 декември 2008 г.	4
2.1.	Финансов анализ	4
2.2.	Счетоводно представяне.....	6
2.3.	Неконсолидиран финансов отчет на Гаранционния фонд към 31 декември 2008 г.	6
2.3.1.	Неконсолидиран счетоводен баланс на Фонда	8
2.3.2.	Неконсолидиран отчет за икономическите резултати на Гаранционния фонд .	11
3.	Плащания от или към Фонда	13
3.1.	Правно основание за плащания към Гаранционния фонд от общия бюджет	13
3.2.	Плащания от или към общия бюджет през финансовата година	13
3.3.	Лихви от инвестиране на ликвидни активи на Фонда.....	13
3.4.	Събиране на вземания от просрочващи длъжници.....	15
4.	Задължения на Фонда	15
4.1.	Просрочени плащания	15
4.2.	Възнаграждение на ЕИБ.....	15

1. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

С Регламент (ЕО, Евратом) № 2728/94 на Съвета от 31 октомври 1994 г. (ОВ L 293, 12.11.1994 г., стр. 1; „регламентът“) бе учреден Гаранционен фонд за външни дейности („Фонда“), чиито ресурси се използват за изплащане на суми на кредитори на Общността в случай на просрочване на плащания от получатели на заеми, предоставени или гарантирани от Общността. Регламентът е изменен с Регламент (ЕО, Евратом) № 1149/99 на Съвета от 25 май 1999 г. (ОВ L 139, 2.6.1999 г., стр. 1), Регламент (ЕО, Евратом) № 2273/2004 на Съвета от 22 декември 2004 г. (ОВ L 396, 31.12.2004 г., стр. 28) и последно изменен с Регламент (ЕО, Евратом) № 89/2007 на Съвета от 30 януари 2007 г. (ОВ L 22, 31.1.2007 г., стр. 1; „изменения регламент“). Съгласно член 6 от регламента Комисията поверява финансовото управление на Фонда на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) съгласно Споразумение, подписано между Общността и ЕИБ на 23 ноември 1994 г. в Брюксел и на 25 ноември 1994 г. в Люксембург („Споразумението“).

Съгласно член 8.2 от Споразумението до 1 март всяка година ЕИБ трябва да изпраща на Комисията годишен доклад за състоянието на Фонда и неговото управление („отчет за финансовите резултати“) и финансов отчет на Фонда за предходната година („отчет за финансовото състояние на Фонда“). Повече подробности от доклада за 2008 г. година могат да се намерят в раздел 2 на работния документ на Комисията („Приложението“)¹.

В допълнение, член 7 от изменения Регламент изисква от Комисията да изпраща до Европейския парламент, Съвета и Сметната палата годишен доклад за състоянието на Фонда и неговото управление за всяка финансова година до 31 май на следващата година.

¹ SEC(2009)

2. СЪСТОЯНИЕ НА ФОНДА КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2008 Г.

2.1. Финансов анализ

Състоянието на Фонда е представено съгласно Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО) в края на финансовата 2008 година. Фондът възлиза на 1 091 447 384,92 EUR (вж. раздел 3 от приложението: отчет за финансовото състояние на Фонда към 31 декември 2008 г., предоставен от ЕИБ). Това е сумата, считано от учредяването на Фонда, на всички:

бюджетни плащания към Фонда;	+ 2 799 914 500,00 EUR
последователни годишни нетни резултати;	+ 676 733 999,20 EUR
събиране на суми, изплатени от Фонда при просрочени плащания;	+ 576 705 008,19 EUR
начислени ² такси за управление на ЕИБ и такси за одит през 2008 г., съответстващи на плащанията, които трябва да се направят през 2009 г.;	+ 689 972,32 EUR
получени комисиони за забавено събиране на вземания през 2002 г.;	+ 5 090 662,91 EUR
корекции, дължащи се на прилагането на МСФО при оценката на портфейла на Фонда (вж. точка „Резерви“ в пасива на счетоводния баланс на Гаранционния фонд в раздел 3 от приложението);	+ 11 565 625,28 EUR
минус плащания от ресурсите на Фонда;	- 477 860 856,19 EUR
последователни възстановявания към общия бюджет на Европейския съюз на излишъка във Фонда;	- 1 901 620 000,00 EUR
минус възстановяването към бюджета през 2005 г., възлизащо на 9 % от неприключилите операции към 1 май 2004 г. в полза на десетте нови държави-членки (вж. раздел 1 от изменението на регламента за Фонда от 2004 г.);	- 338 831 402,07 EUR
минус възстановяването към бюджета през 2007 г., възлизащо на 9 % от неприключилите операции към 1 януари 2007 г. в полза на България и Румъния след присъединяването им към ЕС на тази дата (вж. раздел 1 от изменението на регламента за Фонда от 2004 г.);	- 260 940 124,72 EUR
Финансово състояние на Фонда към	1 091 447 384,92 EUR

² Сумата 689 972,32 EUR включва такси за управление на ЕИБ, възлизащи на 658 322,32 EUR, и такси за външен одит, възлизащи на 31 650,00 EUR, през 2008 г. (вж. параграф 3.6, текущи пасиви, в приложението).

Общата нетна стойност на счетоводния баланс на Фонда (т.е. нетните парични средства на Фонда) към 31 декември 2008 г. възлиза на 1 182 717 412,60 EUR. Тази сума е равна на финансовата позиция на Фонда, възлизаща на 1 091 447 384,92 EUR, минус начислените такси на ЕИБ и такси за одит, възлизащи на 689 972,32 EUR, от които 658 322,32 EUR са такси за управление (възнаграждението на ЕИБ за 2008 г.), плюс трансфера от бюджета на стойност 91 960 000,00 EUR, както е предвидено през 2008 г. за бюджета за 2009 г.³

Член 3 от изменения регламент⁴ изисква Фондът да достигне целево равнище, определено на 9 % от общите оставащи за погасяване главници, произтичащи от всяка операция, увеличени с неплатените дължими лихви.

Следователно, неприключилите операции по отпускане и гарантиране на заеми в полза на трети държави плюс начислените лихви към 31 декември 2008 г. възлизат на 14 183 712 378,94 EUR, от които 136 800 205,24 EUR представляват начислени лихви. Съотношението между ресурсите на Фонда, възлизащи на 1 182 717 412,60 EUR, и общите оставащи за погасяване главници по смисъла на изменения регламент е 8,34 %. Тъй като то е по-ниско от целевото равнище от 9 % от общата стойност на гарантираните неприключени операции (закръглена на 1 276 530 000,00 EUR), трябва да се преведат средства от общия бюджет на Европейския съюз към Фонда, както е предвидено в член 2, параграф втори от изменения Регламент. Сумата, която трябва да бъде предвидена през 2009 г. като провизии в предварителния проектобюджет за 2010 г., е 93 810 000,00 EUR.

2.2. Счетоводно представяне

Тъй като Комисията реши да представя счетоводната си отчетност съгласно новите счетоводни правила въз основа на принципите на МССПС/МСФО, неконсолидираните финансови отчети на Фонда също са изготвени съгласно тези принципи, както е обяснено в приложението.

2.3. Неконсолидиран финансов отчет на Гаранционния фонд към 31 декември 2008 г.

Общата стойност на неконсолидирания счетоводен баланс е 1 091 447 384,92 EUR. Това включва общия размер на Фонда, плюс просрочени задължения, покрити от Фонда, начислени лихви за забавени плащания и други счетоводни начисления, за да се изготви пълен набор от финансови отчети на Фонда към края на годината, които да бъдат консолидирани в консолидирания счетоводен баланс на ЕС.

³ Сумата 91 960 000,00 EUR е изплатена на Фонда на 23 януари 2009 г. от общия бюджет на Европейския съюз.

⁴ В изменения регламент се предвижда обхванати от Фонда операции, свързани с присъединяващите се страни, да продължат да се ползват от гаранцията на Общността след датата на присъединяването. Считано от тази дата обаче, те престават да бъдат външни дейности за Общностите и вече не се гарантират от Фонда, а пряко от общия бюджет на Европейския съюз.

Основните промени в представянето на счетоводните отчети са обяснени в бележките, което дава възможност да се изравнят цифрите с финансовия отчет на ЕИБ, представен в приложението (параграф 3.2).

2.3.1. Неконсолидиран счетоводен баланс на Фонда

Счетоводен баланс: Активи (EUR)	2008 г.	2007 г.
Текущи активи		
Краткосрочни вземания		983 923,27
Други		983 923,27
Краткосрочни инвестиции	886 949 667,40	903 713 224,50
Портфейл от налични за продажба активи (AFS портфейл) — стойност	857 292 051,50	893 521 021,50
AFS портфейл — актюерска разлика	-633 286,00	-5 928 251,48
AFS портфейл — корекции по справедливата стойност	11 509 579,98	-3 895 732,16
AFS портфейл – начисления	18 781 321,92	20 016 186,64
AFS портфейл – обезценка		
Парични средства и парични еквиваленти	204 497 717,52	249 260 720,52
Текущи сметки	1 209 530,44	1 232 834,25
Краткосрочни депозити - номинал	182 557 991,00	246 600 000,00
Начислени лихви по краткосрочни депозити	872 562,49	1 427 886,27
Други парични еквиваленти — стойност	19 842 008,01	
Начислени лихви по други парични еквиваленти	15 625,58	
Общо текущи активи	1 091 447 384,92	1 153 957 868,29
ОБЩО	1 091 447 384,92	1 153 957 868,29

<u>Счетоводен баланс: Пасиви (EUR)</u>	2008 г.	2007 г.
А. СОБСТВЕН КАПИТАЛ		
Капитал (гаранционен фонд)	298 522 973,21	424 272 973,21
<i>Плащания от бюджета</i>	298 522 973,21	298 522 973,21
<i>(излишък, платим към бюджета)</i>		125 750 000,00
Резерви	11 565 625,28	-3 627 413,49
Прилагане за първи път — резерв по справедлива стойност	56 045,30	268 318,67
Промяна на справедливата стойност на наличните за продажба активи	11 509 579,98	-3 895 732,16
Натрупан излишък / дефицит	732 583 019,02	679 821 791,09
Начално салдо	732 583 019,02	679 821 791,09
Икономически резултат за годината	48 085 795,09	52 761 227,92
Общо собствен капитал	1 090 757 412,60	1 153 228 578,73
Б. ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ		
Задължения	689 972,32	729 289,56
Други	689 972,32	729 289,56
Общо текущи задължения	689 972,32	729 289,56
ОБЩО	1 091 447 384,92	1 153 957 868,29

Бележки към счетоводния баланс:

- „Краткосрочни вземания/Други” се отнася до сумите на предявените искове към Фонда. Тази сума включва главницата, лихвите и санкциите, дължими на бюджета на Европейския съюз след освобождаването на гаранция на Фонда.
- Разликата в „натрупания излишък” в собствения капитал, сравнена с финансовата позиция на Фонда, представена в параграф 3.3 от приложението, е обяснена от последователните възстановявания в полза на Фонда на предявени искове и наложени санкции.
- Статията „Задължения/Други” през 2008 г. включва комисионата за управление на ЕИБ, такси за одит, начислени такси за одит при приключване на счетоводни сметки и начислени такси за събиране на вземания, дължими на ЕИБ след изплащане на наказателните такси, дължими на Фонда.

2.3.2. Неконсолидиран отчет за икономическите резултати на Гаранционния фонд

Гаранционен фонд — консолидиран отчет за икономическия резултат (EUR)	2008 г.	2007 г.
Приходи от финансови операции	48 907 685,22	53 711 135,24
Приходи от лихви		
Приходи от лихви от парични средства и парични еквиваленти	8 095 172,09	10 018 308,25
Приходи от лихви от налични за продажба активи	39 622 151,89	40 792 525,60
Други приходи от лихви		
Приходи от валутно-курсови разлики	105 124,43	
Реализирана печалба от продажба на налични за продажба активи	1 085 236,81	2 900 301,39
Сторно на загуба от обезценка на активи на AFS		
Други финансови приходи		
Разходи от финансови операции	-821 890,13	-949 907,32
Разходи за лихви		
Разходи за лихви по парични средства и парични еквиваленти		
Загуби от валутно-курсови разлики		-115 874,33
Реализирани загуби от продажба налични за продажба активи		
Загуба от обезценка на налични за продажба активи		
Други финансови разходи	-821 890,13	-834 032,99
в т.ч.: такси за управление	-658 322,32	-835 014,05
ИЗЛИШЪК ОТ НЕОПЕРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ	48 085 795,09	52 761 227,92
ИЗЛИШЪК ОТ ОБИЧАЙНИ ДЕЙНОСТИ		
Извънредна печалба		

Извънредна загуба		
ИЗЛИШЪК ОТ ИЗВЪНРЕДНИ ПОЗИЦИИ		
ИКОНОМИЧЕСКИ РЕЗУЛТАТ ЗА ГОДИНАТА	48 085 795,09	52 761 227,92

Бележка към неконсолидирания отчет за икономическия резултат:

Статията „Други финансови разходи“ включва комисионата за управление на ЕИБ, такси за одит, начислени такси за одит при приключване на счетоводни сметки и начислени такси за възстановяване, дължими на ЕИБ след изплащане на наказателни такси, дължими на Фонда.

3. ПЛАЩАНИЯ ОТ ИЛИ КЪМ ФОНДА

3.1. Правно основание за плащания към Гаранционния фонд от общия бюджет

В съответствие с изменения регламент се прилага ново правило за провизиите на фонда. В този контекст едно от основните предимства на тази система е нейната опростеност и сигурността по отношение на бюджетните изисквания, тъй като са известни всички покрити операции (заеми на ЕИБ, МФП и заеми на Евратом) и се прилага едно и също правило за изчисляване на целевия размер, възлизащ на 9 % от неприключените заеми и гарантирани заеми.

Съгласно Междуинституционалното споразумение между Европейския парламент, Съвета и Комисията относно бюджетната дисциплина и доброто финансово управление⁵ необходимите средства за финансиране на фонда се предоставят по бюджетен ред от функция 4 (Външни отношения).

3.2. Плащания от или към общия бюджет през финансовата година

Основната цел на изменението на регламента от 2007 г. е да се подобри ефикасността на използването на бюджетни средства чрез провизиране на фонда въз основа на наблюдаваните суми на неприключените гарантирани заеми.

Предвид неприключените гарантирани операции от 12 427 580 000,00 EUR към 31.12.2007 г. по бюджетен ред 01040114 „Обезпечаване на Гаранционния фонд“ за 2008 г. в частта за разходите на общия бюджет на Европейския съюз за 2009 г. е вписана сумата 91 960 000,00 EUR, съответстваща на провизиите за 2007 г. Тази сума е преведена с едно плащане от общия бюджет на 23.1.2009 г.

3.3. Лихви от инвестиране на ликвидни активи на Фонда

Ликвидните активи на Фонда се инвестират съгласно принципите на управление, установени в приложението към Споразумението между Общността и ЕИБ от 23/25 ноември 1994 г., изменено с Допълнително споразумение № 1 от 17/23 септември 1996 г., Допълнително споразумение № 2 от 26 април/8 май 2002 г. и Допълнително споразумение № 3 от 25 февруари 2008 г.. 20 % от Фонда трябва да се инвестират в краткосрочни инвестиции (до една година). Тези инвестиции включват ценни книжа с променлив лихвен процент, независимо от датите на падежите им, и ценни книжа с фиксиран лихвен процент с оставащ срок до падежа не повече от една година, независимо от първоначалния им срок до падежа. Това е така, тъй като

⁵ ОВ L 139, 14.6.2006 г., стр. 1.

в края на периода на ценните книжа с фиксиран лихвен процент се възстановява 100 % от тяхната номинална стойност, докато ценните книжа с променлив лихвен процент могат да се продадат по всяко време по цена, близка до 100 %, независимо от оставащия срок до падежа. За да се поддържа баланс между различните инструменти, осигуряващи необходимата ликвидност, минимална сума от 100 000 000,00 EUR се поддържа в парични инструменти, предимно в банкови депозити.

През 2008 г. възвръщаемостта на портфейла достигна 6,42 %.

През 2008 г. пазарните условия бяха изключително трудни, тъй като финансовата криза се разпространи и засегна всички банки, като започна да се отразява и върху реалната икономика. Доходността на портфейла е по-ниска от еталона (вж. приложението в параграф 1.4.2. „Портфейл“ за повече подробности). В края на 2008 г. тази разлика достигна 77,56 базисни пункта. По-ниските резултати на Фонда бяха особено силно изразени от средата на септември след колапса на „Lehman Brothers“ и значителното разширяване на спредовете на доходностите оказа отрицателно въздействие върху ценните книжа, които не са включени в облигациите, които се вземат предвид при изчисляването на индексите за еврозоната Sovereign Iboxx. По-специално през октомври и ноември се наблюдаваха значителни спадове на цените на облигации, емитирани от правителствата на държави от Източна Европа, в които Фондът е инвестирал. През декември 2008 г. тези ниски резултати бяха по-слабо изразени поради стабилизирането на пазара.

Списъкът на банките, в които могат да се правят депозити, е одобрен от Комисията и ЕИБ. Първоначалният списък се преразглежда редовно с оглед на последните промени в рейтингите на банките. Всички те имат рейтинг на Moody's поне P1 за краткосрочните инвестиции или равностойния рейтинг на Standard & Poor's или Fitch. Инвестирането в тях се управлява от правила, насочени към осигуряване на конкурентна доходност и избягване на концентрация на риск.

През 2008 г. доходът от лихви от парични средства и парични еквивалентни, по текущите сметки на Фонда и от ценни книжа възлиза на 48 802 560,79 EUR, със следната разбивка:

- От депозити и текущи сметки: 8 043 015,28 EUR; Това отразява състоянието към 31 декември 2008 г., включително получените лихви от банкови депозити, възлизащи на 8 528 274,58 EUR и изменения на начислените лихви (539 698,20 EUR) през 2008 г. Средствата по текущи сметки възлизат на 54 438,90 EUR, което включва получените лихви по текущи сметки.
- От портфейла от ценни книжа: 39 622 151,89 EUR; Това включва 40 834 028,61 EUR лихви от ценни книжа и изменения на начислените лихви (1 234 864,72 EUR) към 31 декември 2008 г. Лихвите от ценни книжа се генерират от инвестиции в ценни книжа в съответствие с инвестиционните принципи, изложени в споразумението за мандата на ЕИБ да управлява ликвидните активи на Фонда. От тази цифра, сумата 22 988,00 EUR трябва да се коригира за ценните книжа, в които е

инвестирано в течение на годината, спрямо разликата между цената на придобиване и цената на обратно изкупуване, разделена *pro rata temporis* за оставащия срок на притежаваните ценни книжа (съответстваща на спреда на премията или отстъпката, включен в отчета за приходите и разходите).

Получените лихви се включват в резултатите за финансовата година.

3.4. Събиране на вземания от просрочващи длъжници

Наказателна лихва от 1 448 433,44 EUR бе получена от Република Аржентина на 12 декември 2008 г. Към 31.12.2008 г. няма суми, които трябва да бъдат възстановени на Фонда.

4. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ФОНДА

4.1. Просрочени плащания

През 2008 г. към Фонда не са отправяни искове във връзка с просрочени плащания.

4.2. Възнаграждение на ЕИБ

Във второто допълнително споразумение към сключеното на 26 април и 8 май 2002 г. споразумение е предвидено възнаграждението на Европейската инвестиционна банка да се изчислява чрез прилагането на дегресивни годишни ставки на комисиони съответно за всеки транш от активи на Фонда. Това възнаграждение се изчислява въз основа на средните активи на Фонда.

Възнаграждението на Банката за 2008 г. е 658 322,32 EUR и е включено в отчета за приходите и разходите и в баланса като начисления (пасиви). Възнаграждението е изплатено на ЕИБ през февруари 2009 г.